

Бари Богородица В Рилския манастир игваха все роми, роми...

**За първи път
щях да бъда на големия
християнски празник
в Рилския манастир.
С екипа на предаването
„Етно“ искахме
да проследим
как ромите празнуват
Успение Богородично.**

Имахме среща в Дупница. Тръгнахме от дома на Кирчо и Албена. За съжаление, те не можеха да бъдат нашите герои, защото тия дни събират кожи.

Успение Богородично е един от дните в България, когато много хора дават курбан и естествено кожата остават, а когато има кой да ги купи не трябва да се чака. На 12 август в късния следобед бяхме вече на Манастира. До Бачковска чешма, поляната където се събират ромите, ни заведоха пак Кирчо и Албена. Тук, на тази поляна, открай време се събират само роми. Вече бяха пристигнали три семейства. Стефан и Тони бяха с децата си и се бяха настанили току в центъра, но не точно, а Маргарита с мъжа си - в самото начало на поляната. Маргарита вече минава шейсетте, но не помни година, в която да не е идвала тук за Бари Богородица, освен един период от три-четири години, през които не са били допускани роми до Рилския манастир. Носят се много слухове, че са искали да спрат ромите, че манастирът е взет под наем от гърци. Мисля, че най-вярно е това, че точно тогава възродителният процес е бил в разгара си. Ромите използвали всичките си връзки, за да пробият полицейския кордон, да се доберат до манастира, минавали по какви ли не пътечки, но не - винаги били спирани. Тук са идвали роми

от всички краища на България.

Е, най-много са били винаги от Дупница. След забраната много предпочитат да ходят на Бачковския манастир. Днес пак сме при дупничани. Те са първите. Преди дори са идвали и порано, да си починат. На този ден преди поляната е била пълна, но както казват сега: "Народа обедне".

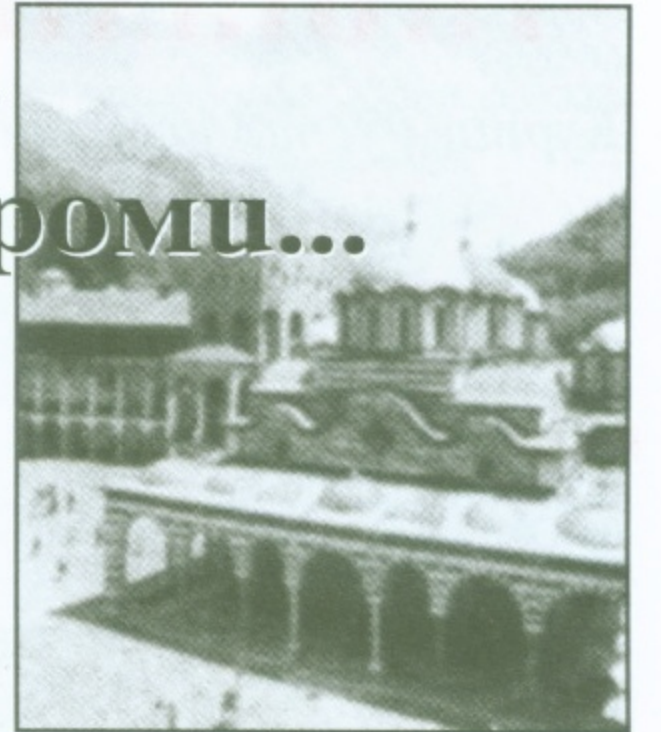
Разказите за празника започваха спотанно, всички искаха да кажат как са прекарвали времето си тук и колко тачат този ден. Не се знаеше много за Успение

Богородично, но щом и всички деца стояха и слушаха, значи беше увлекателно. Слънцето се скри, на секундата усетихме, че сме в балкана. Децата прибягваха до палатките да се облекат и бързо се връщаха да слушат. Срамуваха се да застанат пред камерата. Не са за първи път тук. Водили са ги дори когато са били бебета. Мъжете запалиха огън. Ставаше все по-хладно и по-трудно за снимане. Прибрахме се в хотел Ри-

София, Благоевград, Кюстендил и околните села. Мястото заприлича на къмпинг. Бързо се опъваха палатки, или се отиваше в гората за по-дебели дървета и се сглобяваше колибка, оформяха мястото на огъня, вадеше се багажа и тогава децата хукваха към реката. В горния край на поляната около шосето бяха разпънали вече и сергии, на които се продаваше всичко. Голяма атракция бяха иконите, изработени по нова технология - лазер-

жеше и да посгрешим все пак е празник. Когато се прибрахме на поляната, празника беше в разгара си. Запалени огънове, музика и тичащи навсякъде деца. Младежите не спираха да обикалят с колите си. Целият хаос беше толкова подгребен, че имаше място и да се карат коли.

Преди тук се е идвало с каруци. Хората са пътували по цяла седмица, за да бъдат тук. Цар Борис е построил и железен път, имало е влакче, което е стигало до манастира. Някои дори са преспивали с дни на терасите на манастира, барабар с животните, които са носели за курбан, но открай време се знае, че там на една от поляните са се настанили ромите. Дядо Йоан, игуменът на манастира с умиление ни разказваше за отминалите години и с голяма скръб за невежеството на целия ни народ. "Не може да се кръстиш, както си пожелаеш, да не знаеш защо идваш и на всичкото отгоре да влезеш в църквата по къси гащи и по потник, както си слязъл от балкана." Прав е игуменът, преди повече са почитали църквата, повече идвали. Сега няма много хора дори долу на Бачковска поляна. А ромите са били там и в „най-червените“ дни на България. Вечерта на 14-и всички се приготвиха за празнуване. Момчетата продължаваха до късно да бръмчат и хвалят колите си, момичетата

се приготвиха до късно, а танците и музиката продължиха до зори. Рано сутринта група младежи бяха насядали

около димящо огнище, а музикантите им свиреха. От палатките се показваха най-ранобудните, децата. Викаха се и пак със своите игри. Скоро поляната отново се оживи. Всички се приготвиха за църква. В осем часа започна службата. Дворът на манастира се изпълваше с хора, а паркингът вече беше препълнен. Пристигаха все повече и повече. Цели фамилии слизаха от автобусите и колите, облечени в най-новите си дрехи и накичени с цветя. Новородените кръщелници бяха кротки в искрящо белите си пелени, а покрай тях се суетеше цялата фамилия. Носеха се агнета - и те чакаха реда си да бъдат осветени и после дадени курбан. В църквата вече беше много горещо, всички искаха да минат пред иконата на Богородица, оставяха гарове, палеха свещи и само по-възрастните оставаха да слушат литургията. Имахме разрешение да снимаме в църквата, но за съжаление трябваше да снимаме

лец. Там дискотеката беше ангажирана за 14-и вечерта, младежите щяха да празнуват.

На 13-и вече очаквахме да пристигнат повече хора. Оказа се, че през нощта са дошли още две семейства. Най-голямата атракция сутринта беше палатката на внуците на Маргарита. Донесли са я двадесет дни преди това от Испания. Беше синя, с три отделни помещения и заемаше около 10 квадрата. Доста време си поиграха докато я сглобят, но нали са най-модерните. Те също не са пропускали година, в която да дойдат на този ден на Рилския манастир. Скоро колите започнаха да се спускат до поляната. Идваха семейства от

на. Така целия ден на поляната пристигаха хора и се настаниаха. Пристигнаха и музикантите. Празника вече се усещаше. На 14-и рано преди обед семействата на Тони и Стефан тръгнаха **към гроба на Иван Рилски.**

Там всички трябваше да минат през една скала. Легенди се говорят, че ако някой е грешен, скалата го притиска и не може да мине от там. Наредихме се всички пред дупката и се заизкачвахме. Нямахме грешници. Е, вечерта мо-

та смениха по два моалета, по-възрастните се грижеха за малките и вечерята. Бяха насядали около огньовете и чакаха музикантите да минат покрай тях, за да им посвирят или тичаха и се хващаха за хоротото. Скарите и салатите

роми и това не се хареса на игумена, та си излязохме. Е, празник е. Християнски празник. Продължаваха да прищждат все роми, идваха да се помолят за здраве, да кръстят децата си.

Райчо ВАСИЛЕВ